

Ontmoetingskerk

Ds Jaco Zuurmond
11 oktober 2015
4e zondag van de herfst
Marcus 10,17-31
Doop van Pieter Lieverdink en David Braun

Gemeente van de Opgestane,

“Goede Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?” Er zijn slechtere zinnen om een gesprek mee te beginnen. Er zijn slechtere zinnen om een geloofsgesprek mee te beginnen. Wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven? Wat moet ik doen om zinvol te leven, vruchtbaar te leven – om te ervaren dat leven goed is, écht goed?

Het aardige is dat de gesprekspartner van Jezus behoorlijk ingevoerd is. Hij kent de geboden. “Pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, bedrieg niemand, toon eerbied voor uw vader en uw moeder.” Hij kent ze niet alleen. Van zijn jeugd af heeft hij zich er aan gehouden. Hij heeft immers een goede opvoeding gehad. En ook de catechese was top. Hij heeft veel geleerd over het geloof - en alles wat hij geleerd heeft, heeft hij ook gedaan. Maar... ervaart een mens ‘eeuwig leven’ in het houden van de geboden?

Vandaag dopen wij voor het eerst in onze Ontmoetingskerk – in dat prachtige nieuwe doopvont dat gemaakt is uit de voet van de oude kansel. Elke tweede zondag van de maand wordt er in onze nieuwe kerk gedoopt – en de dopelingen voor volgende maand zijn al weer aangemeld. Dat krijg je, als je zo’n mooi doopvont in zo’n mooie kerk hebt, zo lijkt het wel.

En voorafgaand aan de doop proberen we altijd met elkaar in gesprek te gaan. Als kerk in gesprek met de ouders. Maar evenzeer als ouders onderling. Wat is het dat we mee willen geven aan onze kleine kinderen? Wat is het dat we misschien zelf mee hebben gekregen, dat dragend is gebleken in ons eigen leven. En eigenlijk altijd komen ouders dan met ‘normen en waarden’. Als kerk en geloof ergens voor staan in de wereld anno 2015 dan is het daarvoor: hier worden normen en waarden bewaard, geboden, tien prachtige woorden. Gij zult niet doodslaan... het moet ons als mens steeds weer worden aangezegd, zo beseffen we als ouders. En daarom is het maar goed dat er kerk is. Dat er gedoopt wordt. Hier midden in de stad. Hier midden in de tijd die zo weinig meer weet, helaas, van deze oude traditie, van dat oude woord, van die kostbare normen en waarden.

Het gesprek dat wordt ingezet in het Evangelie van deze zondag wil echter een laag dieper gaan. De geboden ken je..., ja, van mijn doop af. Het valt op dat Jezus pas bij de tweede helft van de Tien Woorden inzet. Daar waar de Tien Woorden praktisch worden. Ethisch worden, zagezegd. Daar waar het gaat over de verplichtingen die we hebben tegenover onze medemens. Daar dus waar de Tien Woorden gaan over normen en waarden.

Maar zo los van de éérste vijf woorden, die gaan over de verplichtingen die we als mensen hebben richting God – zijn dag, zijn naam, zijn beeld - zijn de geboden die in het Evangelie van vandaag klinken net kralen die van een snoer afvallen. Er ontbreekt iets, dat voel je. Zo, zonder het begin, degenereren de geboden tot nuttige wenken voor een fatsoenlijk leven. En daar is niets mis mee – als dergelijke geboden uit een samenleving verdwijnen dan rest slechts de chaos. Dan rest slechts het ieder voor zich... en dan sta je niet versteld dat een asielzoekerscentrum wordt aangevallen omdat we in ons opgefokte egoïsme blind zijn geworden voor de nood van de medemens. Van groot belang dus, die normen en waarden. En toch... er ontbreekt iets, zegt Jezus... er ontbreekt iets, beseft de rijke man. Niet veel. Maar één ding . O ja, wat dan?

En nu is de verleiding enorm groot om in te vullen. Wat ontbreekt? God natuurlijk. Lieve rijke mens. Je bent in het doen van gebod 6 t/m 10 al heel aardig op weg. Maar hoe zit het met 1 t/m 5, heb je je daar ook sinds je jeugd aan gehouden? Gebod 1 t/m5 gaat over God. En is dat niet wat jou ontbreekt?!

Kijk, en zo voer je dus geen gesprek. Dat zijn open deuren die alleen nog maar ingetrapt kunnen worden. De man zou vast hebben geantwoord: Natuurlijk – hoe kon ik het vergeten. Maar bij mij is het God voor alles, hoor. Ik ga trouw naar de synagoge, of trouw naar de kerk. Ik geloof, zeker weten. Ik en 'God' zijn de beste maatjes... Of tenminste weet ik zeker dat er 'iets' is. En zo vervluchtigt het gesprek. Want over God heb je het niet als je maar hard genoeg zijn naam uitspreekt. Over de God van de doop heb je het dan misschien wel juist niet.

In het levensverhaal van de rijke mens die naar Jezus komt ontbreekt God. Maar hoe maak je dat bespreekbaar? Jezus verwijst de rijke mens naar de armen. Naar de mensen die leven van ontferming. Van ontferming alleen. Met dat 'alles weggeven' helpt de rijke niet zo zeer de armen, als wel vooral zichzelf. Een rijk mens moet leren loslaten. Alles loslaten. Om zo ontvankelijkheid te leren. Om te leren ervaren dat een mens uiteindelijk leeft van ontferming alleen. Van hulp die aan jou wordt gedaan. De troostende arm, de verzorgende hand, het luisterend oor.

Rijke mensen als wij zijn, zijn gewend het leven in de hand te hebben. Ook onze naastenliefde is daar doorgaans een deel van. IK geef – Ik doe goed... Ik help mijn naaste.

In Hengelo, vlakbij, kan je terecht voor een zgn. total body scan. Met behulp van MRI e.d. wordt je daar van top tot teen doorgelicht, en wordt er gezocht naar ziektes en kwalen waarvan je nog niet wist dat je ze had. Door er op tijd bij te zijn kan je misschien op tijd ingrijpen. En als dat niet kan, dan kan je je in ieder geval beter voorbereiden op wat er komt. 80% van de mensen die zo'n total body scan laten doen is man. En het grootste deel daar weer van is zelfstandig ondernemer. Ik heb mijn leven in eigen hand. Voor alle duidelijkheid – die zelfstandig ondernemer dat ben ik nèt zo!

En dat zelfstandig ondernemerschap moet de rijke dus leren loslaten. Nee, niet door alle verantwoordelijkheid voortaan maar naast zich neer te leggen. Maar wel door de controle los te laten. En misschien wel vooral de angst! De angst dat jij niet de controle hebt...

Over het wonder heb je nooit de controle. Het wonder overkomt je, overkomt ons. Het wonder kan je alleen maar ontvangen. Bevrijding overkomt je... bevrijding kan je alleen maar ontvangen.

"Ik ben de Heer uw God, die u bevrijd heeft" – dát is het eerste van de tien geboden – het eerste gebod – dat alle volgende kralen draagt. Daarop leren vertrouwen, in plaats van op je eigen kracht – hoe goed aangewend ook – dat is 'geloof', dat is deel krijgen aan 'eeuwig leven' .

Zouden we het daarover durven hebben, met elkaar... met onze kinderen?

Achter de vraag – wat heb jij gedaan, wat heb jij gegeven – de vraag durven stellen: én wat heb jij ontvangen? Vertel eens van jouw ervaring van troost, van zorg, van redding... van gedragen worden, dwars door het water heen... Waar ben jij eigenlijk bevrijd in je leven? En hoe leef jij nu uit die bevrijding?

Amen